МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОЛОГІЇ МОРЯ
КАФЕДРА ОБЛІКУ І ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з науково-педагогічної роботи НУК
Слободян С.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ТА ПРИВАТНИХ ІНВЕСТИЦІЙ
FUNDAMENTALS OF FINANCIAL LITERACY AND PRIVATE INVESTMENTS

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова(и) викладання українська

Миколаїв – 2025

2

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності та приватних інвестицій»
“____”_____2025 року. – 11с.

Розробник:
к.е.н., доцент кафедри «Облік і економічний аналіз» Сергій Шевчук

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності та приватних інвестицій» розглянуто на засіданні кафедри обліку і економічного аналізу
Протокол №_7_ від «_14_»_01_2025 р.

Завідувач кафедри
«Облік і економічний аналіз» Олена Погорєлова

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності та приватних інвестицій» розглянуто методичною радою факультету економіки та екології моря
Протокол №_7_ від «_14_»_01_2025 р.

Декан факультету економіки
та екології моря Вячеслав Івата

Проєкт робочої програми навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності та приватних інвестицій» погоджено з навчальним відділом НУК

Начальник навчального відділу НУК Андрій Лабарткава

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи фінансової грамотності та приватних інвестицій» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол №_1_ від «_29_»_01_2025 р.

Голова НМР НУК Сергій Слободян

©НУК, 2025 рік

ЗМІСТ

Вступ 4
1. Опис навчальної дисципліни 5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни 5
3. Передумови для вивчення дисципліни 5
4. Очікувані результати навчання 5
5. Програма навчальної дисципліни 6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування 8
7. Форми поточного та підсумкового контролю 8
8. Критерії оцінювання результатів навчання 10
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна 11
10. Рекомендовані джерела інформації 11

ВСТУП

Анотація

Сучасне суспільство неможливо уявити без фінансів, адже вони є основою функціонування різних сфер життя. Вміння працювати з фінансовою інформацією та застосовувати знання в цій області є необхідним для будь-якої діяльності людини. Фінансова грамотність дозволяє краще розуміти основні фінансові концепції та використовувати ці знання для ухвалення рішень щодо витрат, заощаджень, вибору фінансових інструментів, складання бюджету та накопичення коштів для майбутніх потреб.

Люди, які володіють фінансовою грамотністю більш захищені від фінансових ризиків і несподіваних ситуацій. Вони відповідальніше підходять до управління особистими фінансами, можуть підвищувати свій рівень добробуту через ефективний розподіл ресурсів і стратегічне планування майбутніх витрат.

Ключові слова: витрати, доходи, інвестиції, фінансова грамотність.

Abstract

Modern society cannot be imagined without finances, because they are the basis for the functioning of various spheres of life. The ability to work with financial information and apply knowledge in this area is necessary for any human activity. Financial literacy allows you to better understand basic financial concepts and use this knowledge to make decisions about spending, savings, choosing financial instruments, drawing up a budget and accumulating funds for future needs.

People who are financially literate are more protected from financial risks and unexpected situations. They take a more responsible approach to managing personal finances, can increase their level of well-being through effective resource allocation and strategic planning of future expenses.

Keywords: expenses, income, investments, financial literacy.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="3">Для усіх галузей знань</td><td colspan="2">Вибіркова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Електронний адрес РПНД на сайті Університету http://</td><td rowspan="8">Для усіх спеціальностей</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>3-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>30 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 150</td><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>- год.</td><td>- год.</td></tr>
<tr><td rowspan="5">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4 год.;
самостійної роботи студента – год. – 6</td><td rowspan="5">Освітній рівень:
перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>90 год.</td><td>130 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю: комбінована</td></tr>
</table>

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Формування теоретичних знань функціонування фінансової системи та основних напрямів особистого інвестування, практичних навичок планування, заощадження, витрачання грошових коштів, аналізу ризиків і переваг різних інвестиційних проєктів з урахуванням концепції фінансової грамотності.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни відсутні.

4. Очікувані результати навчання

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

основні фінансові категорії (гроші, доходи, витрати, податки, інвестиції та ін.);

основи планування сімейного бюджету;

основи функціонування фінансової системи і грошово-кредитної політики;

основні послуги, які надаються фінансові інститути та особливості їх використання;

основи фінансової безпеки і управління ризиками.

Вміти:

планувати сімейний бюджет;

аналізувати і обирати оптимальні фінансові послуги, використовувати наявні пільги (банківські послуги, страхування, податкова система);

аналізувати і обирати найбільш прибуткові інвестиційні проекти (депозити, облігації, криптоактиви, страхування) з урахуванням ризик менеджменту.

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Вступ до особистих фінансів

Тема 1. Гроші. Доходи і витрати [1, с. 9-49], [2, с. 10-11; с. 39-56].

Тема 2. Податки і податкова система. Оптимізація податків [2, с. 65-79], [3], [4].

Тема 3. Фінансове планування [1, с. 28-37], [2, с. 57-64], [6], [19], [20].

Змістовий модуль 2. Фінансова система і фінансові послуги

Тема 4. Банки та інші фінансово-кредитні установи [1, с. 173-224], [2, с. 92-101; с. 163-193].

Тема 5. Страхування [1, с. 233-240], [2, с. 102-109; с. 200-208].

Тема 6. Платежі і платіжні системи. Криптовалюти і технології блокчейну у платіжних системах [1, с. 114-126], [2, с. 124-132], [5].

Змістовий модуль 3. Основи інвестування

Тема 7. Фінансова безпека і управління ризиками [1, с. 241-254], [2, с. 209-216].

Тема 8. Заощадження та інвестиції [1, с. 127-172], [2, с. 133-162].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Вступ до особистих фінансів										
Тема 1. Гроші. Доходи і витрати	16	2	2	-	12	16	1	1	-	14
Тема 2. Податки і податкова система. Оптимізація податків	22	4	4	-	14	22	2	2	-	18
Тема 3. Фінансове планування	22	4	4	-	14	22	1	1	-	20
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10	-	40	60	4	4	-	52
Змістовий модуль 2. Фінансова система і фінансові послуги										
Тема 4. Банки та інші фінансово-кредитні установи	20	4	4	-	12	20	1	1	-	18
Тема 5. Страхування	20	4	4	-	12	20	2	2	-	16
Тема 6. Платежі і платіжні системи. Криптовалюти і технології блокчейну у платіжних системах	20	4	4	-	12	20	1	1	-	18
Разом за змістовим модулем 2	60	12	12		36	60	4	4	-	52
Змістовий модуль 3. Основи інвестування										
Тема 7. Фінансова безпека і управління ризиками	15	4	4	-	7	15	1	1	-	13
Тема 8. Заощадження та інвестиції	15	4	4	-	7	15	1	1	-	13
Разом за змістовим модулем 3	30	8	8	-	14	30	2	2	-	26
Разом за курсом	**150**	**30**	**30**	**-**	**90**	**150**	**10**	**10**	**-**	**130**

Самостійна робота

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1			
	Підготовка до лекцій	30	15
	Підготовка до практичних занять	30	15
	Виконання контрольних робіт студентами заочної і дистанційної форм навчання	-	70
	Підготовка до поточного модульного і підсумкового контролю (контрольної роботи)	30	30
	Разом 3-й (денна форма)/3-й (заочна форма)	***90***	***130***

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методами навчання є:

для всіх видів занять: робота з літературою; пояснення; дискусія;

для лекційних занять: лекція; бесіда;

для практичних та семінарських занять: вправа; практична робота; дидактична гра;

методи контролю і самоконтролю: фронтальне опитування; контрольні роботи.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання: усні відповіді; виконання практичних завдань; контрольні роботи; комплексні іспити; стандартизовані тести; презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки поточного контролю і оцінку за іспит. У заходах проміжного контролю студент може набрати до ***60 балів***, за іспит - ***40 балів***. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою оцінок поточного контролю та заліку.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Кількість балів денна форма	Критерії оцінювання
Тести, ситуаційні задачі	
3	Завдання виконано правильно, без зауважень.
2	Завдання виконано правильно, містить незначні зауваження.
1	Виконане завдання виконано частково правильно, містить значні зауваження.
0	Завдання не виконано.

Кількість балів	Критерії оцінювання
Контрольна робота (заочна форма)	
50-60	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Містить всебічну і глибоку розробку теоретичної частини, правильне виконання практичної частини контрольної роботи, відсутність істотних недоліків у стилі викладення матеріалу роботи.
30-40	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Викладення матеріалу вцілому прави повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у розрахунках, викладенні матеріалу та формулюванні висновку.
20-30	Робота виконана у встановлений термін. Виконана самостійно. Зміст, текст і цифрові дані свідчать про те, що студент ознайомився і проробив основні джерела, без притягнення яких робота взагалі не могла б бути виконана, і завдання виконав в основному правильно.
1-10	Робота виконана з порушенням встановлених термінів. Відсутні посилання на джерела. Зміст, текст і цифрові дані свідчать про те, що студент ознайомився і проробив основні джерела. Наявність значної кількості помилок у практичній частині.
0	Робота не виконана.
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми: 60 балів	

Поточний модульний контроль у формі практичних задач (ситуацій), тестів

Правильних відповідей,%	100	75	50	25	0
Бал	12	9	6	3	0
Максимальна оцінка студента за даний компонент програми (денна форма): *Модуль 1: 12 балів. Модуль 2: 12 балів.*					

Форма контролю	**Максимальна кількість балів**	
	денна форма	**заочна форма**
Практичні заняття	8х3 бали = 24 балів	
ПМК ЗМ 1 ПМК ЗМ 2 ПМК ЗМ 3	4х3 бали = 12 балів 4х3 бали = 12 балів 4х3 бали = 12 балів	-
Контрольна робота		60
Іспит	40	40
Всього	**100**	**100**

Підсумковий контроль у формі практичних задач (ситуацій)

Правильних відповідей,%	100	75	50	25	0
Бал	40	30	20	10	0

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денна форма	Заочна форма
ЗМ 1	Т1	3	-
	Т2	3	-
	Т3	3	-
ПМК		12	-
ЗМ 2	Т4	3	-
	Т5	3	-
	Т6	3	-
ПМК		12	-
ЗМ 3	Т7	3	-
	Т8	3	-
ПМК		12	-
Контрольна робота		-	60
Підсумковий контроль		40	40
Сума балів		**100**	**100**

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі технічні засоби: мультимедійний проєктор, інтерактивна дошка, персональний комп'ютер (системний блок, монітор, пристрій введення інформації), планшет або аналогічний девайс, підключений до інтернет через Wi-Fi-модем (роутер). А також: дистанційні платформи MOODL, Zoom та програмні інструменти MS Word, MS Excel, MS Power Point.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Фінансова грамотність. Фінанси. Що? Чому? Як?: навчальний посібник / авт. кол.; – К., 2019. – 272 с.

2. Письменний В.В. Фінансова грамотність (рівень стандарту). Тернопіль. Астон. 2023. – 240с.

Допоміжна література

3. Податковий кодекс України. URL:https://rada.gov.ua.

4. Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.

5. Криптоактиви: міфи vs факти та потенційний вплив на монетарну сферу. URL: https://bank.gov.ua/ua/news/all/praktichni-aspekti-formulyuvannya-ta-realizatsiyi-monetarnoyi-politiki-seminar-z-pitan-monetarnoyi-politiki-dlya-vikladachiv-zvo-27-28-travnya-2021-roku